درامای ئێرانی پێشکەوتووە یان چەقبەستووە؟.. حەیدەر عەبدولڕەحمان

درامای ئێرانی، بەهۆی ئەو کولتوورە دەوڵەمەندو مێژووە پڕ لەئەزموونەی هەیەتی، شوێنێکی شیاوو سەقامگیری لەنێو درامای جیهانیدا کردۆتەوە کە شایەستەی ستایش کردن بێت، بەڵام بەهەمان شێوە ڕووبەڕووی چەقبەستن و ڕێگرییەکی ناوخۆیی فرە دەبێتەوە، کە نەتوانێ دەستەبەری تەواوی مافەکانی خۆی بکات و بەئازادی پەیامی خۆی بگەیەنێت.

سینەما و درامای ئێرانی لەم ساڵانەی دواییدا هەوڵی داوە خۆی لەسنووری بابەتە ئایینی و کۆمەڵایەتییەکانەوە چڕ کاتەوە، بەڵام نەتوانێ ئەو خواستە بنەڕەتیە بگەیەنێت کە بینەری ئێرانی بەتایبەتی و بینەری جیهانی ئاواتی بێ. دەخوازێ.

بۆیە ناچاری ئەوە دەبێت پەنا بەرێتە بەر هێماو دیالۆگی ناڕاستەوخۆو نهێنی، بۆ دەرخستنی هەندێ بابەت کە پەیوەستە بەژیان و ئازادی گەلانی ئێران، بەهۆی سنووردار کردنی پرسە سیاسییەکان و ئەوانەی پەیوەستن بەمافی مرۆڤ.

بەڵام دیسان ئەمەش، توانا و دەست ڕۆیشتوویی دەرهێنەرە لاوەکان ناشارێتەوە، جگە لە حەشاردان و پێچو پەنای خۆ شاردنەوە لە دیاری کردنی زەمەنێکی دیاری کراو، لە تەکاندان بۆ ئەوەی تواناکانی خۆیان بە تەکنیك و چیرۆك گێرایی نوێ دەربخەن، لە پێناو نیشاندانی ئەو پێشکەوتنە گەورەیەی گەنجەکان هەیانە و گەیاندنی بە بینەری جیهانی.

بۆیە ئەگەر بتەوێت بەراوردێکی سینەماو درامای ئێرانی لەگەڵ وڵاتێکی پێشکەوتووی وەك ئەمریکا بکەیت، کە باوکی سینەمایە لەجیهاندا، ئەوە ڕووبەڕووی دوو ئاراستەی دژ بە یەك دەبیتەوە:

لەئاراستەی یەکەمدا هەموو ئامانجەکان لەچوارچیوەی ئایین و پەروەردەو کێشە کۆمەڵایەتییەکاندا کۆ دەبنەوە.

لەئاراستەی دووەمدا :هەموو ئامانجەکان بەئاراستەیەکی بازرگانی و بەئامێر کردنی مرۆڤ هەڵدەکشێت، لەڕێگەی فیلم و درامای ئەکشن و کۆمیدیا، بەئامانجی دروست کردنی توندو تیژی و دروست کردنی مرۆڤی دوور لەسۆز.

بۆیە ئەو دوو ئاراستە دژ بە یەکە لەدراماو سینەمادا کاریگەری

خۆیان لە سەر ڕەوشی کۆمەڵگاکانیان بە جێ دێڵن، تا دەگاتە ئاستی کارلێکردنی لەسەر مرۆڤایەتی، چونکە هەردوو ئامراز سنوورێکی دیاری کراویان نیەو دەپەڕنەوە کەنارە بەرفرەوانەکەی مرۆڤایەتی.
دیسان ئەگەر بگەڕێیتەوە سەر بەراورد کاریەکان لە نێوان ئاستی هەردوو شێوازی دراما لەو دوو وڵاتە، بۆت دەردەکەوێت، کە دراماو سینەما ڕووەکی خورسکی نین لە بیاباندا شین بن، بەڵکو هەر یەکەو پێویستیان بەزەمینەیەکی لەبار هەیە بۆ دروست بوون و پیشەسازیەکن کەرەستەو ئامرازی جۆراو جۆریان گەرەکە تادەنە بەرهەم، بەڵام فاکتەری ئابووری لە پێشەوەی فاکتەرەکانی ئەو دروست بوونەن .
کەمی بودجەو نزمی ئاستی بەرهەم هێنان
لەوڵاتێکی وەك ئێران پرۆسەی بەرهەمهێنانی دراماو فیلم، جۆرێك لە تایبەت مەندی هەیە کە لە وڵاتانی دیکەی جیا دەکاتەوە، ئەویش تەسك بوونەوەی ئەو هەلومەرجە سەختە ئابوورییەیە کە بەهۆی ئەو فشارو گەمارۆ ئابوورییەی خراوەتە سەری، تەنگی بە ژیانی کۆمەڵگای ئێرانی هەڵچنیووە، دەسەڵاتی بۆ دابین کردنی بودجە بۆ کاری دراماو سینەما دەسەڵاتێکی دیاری کراوە، بەڵام چونکە ئێران دراماو سینەما بە بەشێك لە سیاسەتی بنەڕەتی خۆی دەزانێ لە بەڕێوە چوونی کاروباری حکومەتدا، بۆیە لەهەموو حاڵەتێکا، چەند ئەو هەلو مەرجە ئابوورییە سەخت و دژوار بێت، ناتوانێت دەست بەرداری دراماو سینەما بێت.
لە لایەك هەوڵی چاكسازی كۆمەڵایەتی خۆی پێ دەكات، لەلایەكی دیكەوە دراماو سینەما دەكاتە چەكێكی كاریگەر بۆ گەیاندنی پەیامی ئایینی خۆی و ڕوو بەڕوو بوونەوەی ناحەزانی. بەڵام ئەم تەنگژە ئابوورییە ئەگەر نەشبێتە هۆکاری وەستانی ڕەوتی دراماو سینەما، ئەوە بەلانی کەمەوە کار دەکاتە سەر کەمبوونەوی ئاستی بەرهەم هێنان و سست بوونی بازاڕی دراماو سیتەما.
بەڵام ئەم حاڵەتە لەئەمریکادا بەپێچەوانەیە، لەبەر ئەوەی ئامانجی سەرەکی ئامانجێکی بازرگانییە و داهاتی سینەماو دراماش لەو داهاتە خەیاڵیانەیە کە لە بازاڕدا ڕکابەری کەمەو ساڵانە کۆمپانیاکانی سینەماو دراما سەرمایەکی خەیاڵی بۆ بەرهەمهێنان تەرخان دەکەن و ژمارەی داهاتیشیان رۆژ لەدوای رۆژ هەڵدەکشێن.
هەر واش لەڕووی تەکنیکییەوە، دراماو سینەمای ئەمرێکی چونکە خاوەن سەرمایەو پیشەسازی زەبەللاحە و کۆمپانیاکان بەردەوام لەپێیشبڕکی دان، هەمیشە لەبەرەو پێشەوە چوونی زانستی و هونەری نوێ دان، لەو دواییەش زیرەکی دەستکریشیان خستە نێو کارەکانیان بۆ ئەوەی هەموو خەونەکانیان بکەن بەڕاستی، بەمەش ئەوەندەی تر لەڕووی تەکنەلۆژییەوە چوونە پێشەوە.
بەمەش ئامانجە بازرگانییەکانیان بەرفرەوانترو بەهەڵمەنتر بوو

لە بواری دراماو سینەماو ڕاکێشانی بینەری زۆرتر بە بەرهەمەکانیان. بەڵام هەموو ئەمانە تواناو دەسەڵاتی ئێران بۆ دراماو سینەما ناشارێتەوەو ئێران توانایەکی بێدەگمەن لە ڤیستیڤاڵە نێو دەوڵەتییەکانی وەک ڤیستیڤاڵی کان، بەرلین، ڤینیسیای سینەمادا نیشان دەدا و چەندین خەڵاتی گەورە بەدەست دێنێ.

دیقەت بدەینە دوا پێشهاتەکانی دراماو سینەمای ئێرانی، بە ئاسانیدرک بەوە دەکەن، کە پێشکەوتن لەو دوو بوارەدا دیارەو ئەزموونەکان گەورەتر دەبن و کۆمەڵێ توانای نوێ لە دەرهێنان و نواندن و تەکنیک دێنە پێشەوەو بوونی خۆیان لە گۆڕەپانەکە، لە سەر ئاستی نێو خۆیی و جیهانی دەسەلمێنن.

دوای گەورە دەرهێنەرانی وەک فەرەجوڵڵا سەلەحشوور_ خاوەنی درامای پیاوانی ئەشکەوت و یوسفی ڕاستگۆ و حەسەن فەتحی خاوەنی زنجیرە درامای شەهرەزاد، مەجید مەجیدی،

ئەسغەر فەرهادی و زۆرانی تریش

جگە لە نەوەیەکی نوێی درامای ئێرانی وەک:

جەمشید مەحمودی: دەرهێنەری درامای (پۆستی شەر) کە درامایەکی تاوانکارییە و باس لەچیرۆکی باوکێک دەکات کە دوای ١٥ ساڵ زیندانی ئازاد دەبێت و بەهیوای بینینەوەی کچەکەی دەگەڕێتەوە. ئەم درامایە بەهۆی چیرۆکە کاریگەر و نواندنە بەهێزەکەی سەرنجی زۆری بینەرانی ڕاکێشاوە.

سەعید ڕۆستایی: دەرهێنەری فیلمی(مەتری شەش و نیو) درامایەکی کۆمەڵایەتییە و باس لە تیمێکی پۆلیس دەکات کە هەوڵی گرتنی بازرگانێکی ماددەی هۆشبەر دەدەن. ئەم فیلمە بەهۆی چیرۆکی توندوتیژ و نواندنە بەهێزەکەیەوە ناوبانگێکی زۆری بەدەستهێناوە.

ئەسغەر فەرهادی : یەکێک لە بەناوبانگترین دەرهێنەرانی نەوەی نوێی ئێران، کە فیلمەکانی وەک (جیابوونەوەی نادر لەسیمین و فرۆشندە)خەڵاتی ئۆسکاریان بەدەستهێناوە.

فیلمەکانی باس لەپێوەندییە ئاڵۆزەکانی مرۆڤ و کێشە کۆمەڵایەتییەکان دەکەن.

مەجید مەجیدی: دەرهێنەری فیلمە بەناوبانگەکانی وەک (منداڵانی ئاسمان، ڕەنگی بەهەشت) فیلمەکانی بەگشتی باس لەژیانی منداڵان و کۆمەڵگە هەژارەکان دەکەن و بەهۆی چیرۆکە سادە و کاریگەرییەکانیەوە ناوبانگی زۆریان هەیە.

جەعفەر پەناهی: فیلمەکانی وەک (ئەمە فیلم نییە) و (ئۆفساید) باس لەکێشە کۆمەڵایەتییەکان و سنووردارکردنی ژنان دەکەن.

سەمیرا و هانا مەخمەلباف: کچەکانی موحسن مەخمەلباف، فیلمەکانیان وەک (ڕۆژە سەوزەکان) و (ئەسپە دوولاقەکان) باس لە کێشە

کۆمەڵایەتییەکان و مافەکانی ژنان دەکەن.
سیروس نەشواد: دەرهێنەری فیلمی (جانتای سوور) بەشداری لەخەڵاتی ئۆسکار کردووە. وباس لە چیرۆکی کچێکی گەنج دەکات کە هەوڵ دەدات لە ناوچەیەکی جەنگاوەریدا ڕزگاری ببێت.
باباك خاجە پاشا: دەرهێنەری فیلمی (لە ئامێزی دارەکە) بەشداری لەخەڵاتی ئۆسکار کردووە.
شیرین نەشات :دەرهێنەر و هونەرمەندێکی ناودارە فیلمەکانی وەك (ژنەکان بەبێ پیاوان) باس لەکێشەکانی ژنان لەکۆمەڵگای ئێران دەکەن.
ئەم دەرهێنەرانە بەهۆی چیرۆکە نوێ و تاقیکارییەکانیانەوە ناوبانگیان بەدەستهێناوە و کاریگەرییەکی بەرچاویان لەسەر سینەمای ئێران و جیهان هەیە
ئەسغەر فەرهادی: بەیەکێك لە دەرهێنەرە دیارەکانی ئێران لەبواری سینەما و دراما دادەنرێت. بەرهەمە تەلەفزیۆنییەکانی بریتین لە:
(داستانی شار) زنجیرە درامایەکی کۆمەڵایەتییە.
(سەربانی تاران) – زنجیرەیەك کە باس لەپرسە کۆمەڵایەتییەکان دەکات.
(خولگەی پلە سفر) زنجیرەیەکی ڕۆمانسی مێژووییە.
داود میرباغەری: تایبەتمەندە لەبەرهەمە مێژوویی و ئاینییەکان، بەرهەمە دیارەکانی بریتین لە:
(موختارنامە) زنجیرەیەکی مێژووییە، چیرۆکی موختار تەقافی دەگێڕێتەوە.
(ئیمام عەلی) زنجیرەیەکە باس لە ژیاننامەی ئیمام عەلی دەکات.
سەعید سۆڵتانی: بەناوبانگە بەدەرهێنانی زنجیرە درامای کۆمەڵایەتی. دیارترین بەرهەمەکانی بریتین لە: (ستایش) – زنجیرە درامایەکی کۆمەڵایەتییە. (دوای باران) – زنجیرە درامایەکی مێژووییە.
محەمەد حسەن لەتیفی: دەرهێنەرێك کە بەرهەمی هەمەچەشنی لەنێوان دراما و کۆمیدیدا هەیە، بەرهەمەکانی بریتین لە
:(وەفا) زنجیرە درامایەکی ڕۆمانسییە.
ساحەب دلان- زنجیرە درامایەکی ئایینییە.
ڕامبەد جاڤان:
جگە لەوەی ئەکتەرە، دەرهێنانی زنجیرە کۆمیدییە سەرکەوتووەکانی کردووە. دیارترین بەرهەمەکانی بریتین لە:
(بەسەروشوێنەکان) – زنجیرەیەکی کۆمیدی کۆمەڵایەتییە.
(گۆشتیاران) – زنجیرەیەکی کۆمیدی فانتازیایە.
کیانوش ئایاری:.

دەرهێنەرێکە بەکارە واقیعی و کۆمەڵایەتییەکانی ناسراوە، بەرهەمە تەلەفزیۆنییەکانی بریتین لە: (هەزاران چاو) – زنجیرە درامایەکی کۆمەڵایەتییە.
(ڕۆژانی نزیك) – زنجیرە یەکی تەلەفزیۆنی ژیاننامەییە.
بەهرام بەیزای: دەرهێنەر و شانۆنامەنووس و سیناریۆنووس، خاوەنی کۆمەڵێك بەرهەمی تەلەفزیۆنی دیارە. بەرهەمەکانی بریتین لە:
(سوڵتان و شوان) – زنجیرە یەکی خەیاڵی مێژووییە.
سیرۆس موغدام: دەرهێنەرێکی درامایە، بە کارە کۆمەڵایەتییەکانی ناسراوە.
دیارترین زنجیرەکانی: (پایتەخت) – زنجیرە درامایەکی کۆمیدی سەرکەوتووە.
(خوار هەشت ساڵ) – زنجیرە درامایەکی کۆمەڵایەتییە.
مازیار میری (سەلامەت) – زنجیرە درامایەکی کۆمەڵایەتییە.
فورات- زنجیرە درامایەکی مێژووییە.

.

جەمشید مەحمودی: دەرهێنەری درامای)پەستی شەر(کە درامایەکی تاوانکارییە و باس لەچیرۆکی باوکێك دەکات کە دوای ١٥ ساڵ زیندانی ئازاد دەبێت و بەهیوای بینینەوەی کچەکەی دەگەڕێتەوە. ئەم درامایە بەهۆی چیرۆکە کاریگەر و نواندنە بەهێزەکەی سەرنجی زۆری بینەرانی ڕاکێشاوە.
سەعید ڕۆستایی: دەرهێنەری فیلمی(مەتری شەش و نیو) درامایەکی کۆمەڵایەتییە و باس لە تیمێکی پۆلیس دەکات کە هەوڵی گرتنی بازرگانێکی ماددەی هۆشبەر دەدەن. ئەم فیلمە بەهۆی چیرۆکی توندوتیژ و نواندنە بەهێزەکەیەوە ناوبانگێکی زۆری بەدەستهێناوە.
ئەسغەر فەرهادی : یەکێك لە بەناوبانگترین دەرهێنەرانی نەوەی نوێی ئێران، کە فیلمەکانی وەك (جیابوونەوەی نادر لەسیمین و فروشندە)خەڵاتی ئۆسکاریان بەدەستهێناوە.
فیلمەکانی باس لەپەیوەندییە ئاڵۆزەکانی مرۆڤ و کێشە کۆمەڵایەتییەکان دەکەن.
مەجید مەجیدی: دەرهێنەری فیلمە بەناوبانگەکانی وەك (منداڵانی ئاسمان، ڕەنگی بەهەشت) فیلمەکانی بەگشتی باس لەژیانی منداڵان و کۆمەڵگەی هەژارەکان دەکەن و بەهۆی چیرۆکە سادە و کاریگەرییەکانیەوە ناوبانگی زۆریان هەیە.
جەعفەر پەناهی: فیلمەکانی وەك (ئەمە فیلم نییە) و (ئۆفساید) باس لەکێشە کۆمەڵایەتییەکان و سنووردارکردنی ژنان دەکەن.

سەمیرا و هانا مەخمەلباف: کچەکانی موحسن مەخمەلباف، فیلمەکانیان وەك (ڕۆژە ســەوزەکان) و (ئەســپە دوولاقەکــان) بـــاس لە کێشە کۆمەڵایەتییەکان و مافەکانی ژنان دەکەن.

سیروس نەشواد: دەرهێنەری فیلمی (جانتای سوور) بەشداری لەخەڵاتی ئۆسكار كردووە. وباس لە چیرۆکی کچێکی گەنج دەکات کە هەوڵ دەدات لە ناوچەیەکی جەنگاوەریدا ڕزگاری ببێت.

باباك خاجە پاشا: دەرهێنەری فیلمی (لە ئامێزی دارەکە) بەشداری لە خەڵاتی ئۆسکار کردووە.

شیرین نەشات :دەرهێنەر و هونەرمەندێکی ناودارە فیلمەکانی وەك (ژنەکان بەبێ پیاوان) باس لە کێشەکانی ژنان لە کۆمەڵگای ئێران دەکەن.

ئەم دەرهێنەرانە بەهۆی چیـــرۆکە نـــوێ و تاقیکارییەکانیـــانەوە ناوبانگیان بەدەستهـێناوە و کاریگەرییەکی بەرچاویان لەسەر سینەمای ئێران و جیهان هەیە. بۆ زانیاری زیاتر دەتوانیت سەرچاوەکانی پەیوەست بەکاربهێنیت.

ئەسغەر فەرهادی:

بەیەکێك لە دەرهێنەرە دیارەکانی ئێران لەبواری سینەما و دراما دادەنرێت. بەرهەمە تەلەفزیۆنییەکانی بریتین لە:

(داستانی شار) زنجیرە درامایەکی کۆمەڵایەتییە.

(سەربانی تاران) – زنجیرەیەك کە باس لە پرسە کۆمەڵایەتییەکان دەکات.

(خولگەی پلە سفر) زنجیرەیەکی ڕۆمانسی مێژووییە.

داود میرباغێری:

تایبەتمەندە لەبەرهەمە مێژوویی و ئاینیەکان، بەرهەمە دیارەکانی بریتین لە:

(موختارنامە) زنجیرەیەکی مێژووییە، چیرۆکی موختار تەقافی دەگێڕێتەوە.

(ئیمام عەلی) زنجیرەیەکە باس لە ژیاننامەی ئیمام عەلی دەکات.

سەعید سۆڵتانی:

بە دەرهێنانی زنجیرە درامای کۆمەڵایەتی ناسراوە، دیارترین بەرهەمەکانی بریتین لە:

(ستایش) زنجیرە درامایەکی کۆمەڵایەتییە.

(دوای باران) – زنجیرە درامایەکی مێژووییە.

محم□م□د حسێن لەتیفی:

دەرهێنەرێك كە بەرهەمی هەمەچەشنی لە نێوان دراما و کۆمیدیدا هەیە. بەرهەمەکانی بریتین لە:

وەفا – زنجیرە درامایەکی ڕۆمانسی.

ساحێب دلان – زنجیرە درامایەکی ئایینییە.
ئامبەد جاڤان:
جگە لەوەی ئەکتەرە، کاری دەرهێنانی بۆ زنجیرە کۆمیدییەك كردووە.
دیارترین بەرهەمەکانی بریتین لە:
(بەسەروشوێنەکان) – زنجیرەیەکی کۆمیدی کۆمەڵایەتییە.
(گەشتیاران) – زنجیرەیەکی کۆمیدی فانتازیاییە.

کیانوش ئایاری: دەرهێنەرێکە بە کارە واقیعی و کۆمەڵایەتییەکانی ناسراوە. بەرهەمە تەلەفزیۆنییەکانی بریتین لە:
(هەزاران چاو) – زنجیرە درامایەکی کۆمەڵایەتییە.
(ڕۆژانی نزیك) – زنجیرەیەکی ژیاننامەییە.
بەهرام بەیزایی:
دەرهێنەر و شانۆنامەنووس و سیناریۆنووسە، خاوەنی کۆمەڵێك بەرهەمی تەلەفزیۆنی دیارە. بەرهەمەکانی بریتین لە:
(سوڵتان و شوان) – زنجیرەیەکی خەیاڵی مێژووییە.
سیرۆس موغدام:
دەرهێنەرێکی دراما کارەو بەکارە کۆمەڵایەتییەکانی ناسراوە، دیارترین زنجیرەکانی:
(پایتەخت) – زنجیرە درامایەکی کۆمیدی سەرکەوتووە.
(خوار هەشت ساڵ) – زنجیرە درامایەکی کۆمەڵایەتییە.
مازیار میری:
دەرهێنەرێك کە بە دراما کۆمەڵایەتییەکانی ناسراوە. بەرهەمەکانی بریتین لە:
(سەلامەت) – زنجیرە درامایەکی کۆمەڵایەتییە.
(فورات) – زنجیرە درامایەکی مێژووییە.

پێویستە ئاماژەش بەوە بکرێت کە ئەم لیستە گشتگیر نییەو ئێران پڕە لە چەندین دەرهێنەری داهێنەر کە بەرهەمی دیار و بەرچاویان لە بواری درامای تەلەفزیۆنیدا پێشکەش کردووە.
شەڕی ناوەرۆك لەگەڵ شێوەدا
بەگشتی دەکرێ بڵێین درامای ئێرانی لە ناوەرۆکدا لە ئەمریکا پێشکەوتووترە، بەڵام لە ژێر فشارە سیاسییەکان دا تواناکانی سنووردار کراوە، لەگەڵ ئەوەشدا نەوەی نوێ بەشێوەیەکی زیرەکانە تەکنیك و بابەتە نوێیەکان تێکەڵ دەکەن و بەشداری لە فێستیڤاڵە نێودەوڵەتییەکاندا دەکەن.
بەڵام بە بەراورد، ئەمریکا بەهۆی بودجەو تەکنیك و تەکنەلۆژیا لەڕووی شێوەو فۆرمدا لە ئێران پێشکەوتووترە .

نەوەیەکی نو□ی دراما بەڕێوەیە

لەساڵانی دوایدا، نەوەیەکی نوێی دەرهێنەرانی گەنج لە ئێران سەرکەوتنی گەورەیان لە بواری درامای تەلەفزیۆنیدا بەدەستهي□ناوە، بە تایبەتی لە چەشنی درامای (پێستی شێر) و چەند بەرهەمێکی تری گرنگ.

ئەم دەرهێنەرانە بەهۆی شێوازی نوێ و بیرۆکە سەرنجڕاکێشەکانیانەوە ناوبانگیان بەدەستهێناوە و کاریگەرییان لەسەر پیشەسازی فیلم و تەلەفزیۆنی ئێران هەیە لەوانە:

درامای (پێستی شێر) دەرهێنانی ـــــ بەهزاد فەرهادی

. (ناوچەی تاریك) دەرهێنەرــــ سەعید ڕووحانی

(دەستەکانی بەڕاستەوخۆیی) دەرهێنانی: مەهدی فەتحی

(ڕێگای خۆشەویستی)

دەرهێنانی ـــــ عەلی ڕەزایی

(ژیان لە ناوچەیەکی تاریکدا) ـــــ حەسەن یەعقووبی

(کۆتاییەکانی ڕۆژ) دەرهێنەر ـ نەسرین نەقشبەندی

(دەستەکانی بەڕاستەوخۆیی) ـــ دەرهێنەرــــ مەهدی فەتحی

بازاڕی درامای ئێرانی لەکوێیە؟

درامای ئێرانی لەرۆژهەڵاتی ناوەڕاست، لەڕێگەی چەندین کەناڵی مانگی دەستکرد و پلاتفۆرمی دیجیتاڵییەوە بڵاودەکرێتەوە.

یەکێك لەدیارترین ئەو کەناڵانە (ئایفیلم)ە کە کەناڵێکی ئێرانییە و تایبەتە بەپیشاندانی زنجیرە و فیلمە ئێرانییە دۆبلاژکراوەکان بەچەندین زمان بەئامانجی ئاشناکردنی بینەرانی غەیرە فارسی بەکولتوور و هونەری ئێرانی.

جگە لەوەش بەشێك لەزنجیرە ئێرانییەکان لەکەناڵە عەرەبییەکانی دیکەدا نمایش دەکرێن،

لەڕێگەی پلاتفۆرمی سۆشیال میدیاییشەوە، وەك کەناڵەکانی (درامای ئێـــران) لە ئەپڵیکەیشنەکـــانی وەك تێلێگـــرام و ئینســـتاگرام بڵاودەکرێنەوە، کە کلیپ و ناو□□کی پەیوەندیدار بەدرامای ئێرانی بڵاودەکرێنەوە

هەروا بەشی زۆری بەرهەمهي□نانی دراما بەپارەی حکومەت یان لەلایەن دامەزراوە تایبەتەکـانی نـاو ئێـرانەوە بەرهەم دەهێنرێــت، بەپلەی یەکەم لە کەناڵە ناوخۆییەکان نمایش دەکرێت. سەرەڕای هەوڵدان بۆ دابـەشکردنـی ئەم بەرهەمـانە لەبازاڕەکـانی دەرەوە و لەنێویانـدا جیهانی عەرەبی

ڕەنگە ئێـران لەزۆر ڕەهەنـدی جیـا جیـای ئـابووری و بازرگـانی و تەکنەلۆژی لەژێر ئەو فشارە سەختەی لەسەریەتی، نەتوانێ پێشکەوتن بەخۆیەوە ببینـێ، بەڵام لەڕووی سینەماوە تا ئێستاش عەرشی زۆر

لەوڵا تە پێشکەوتووەکا نی درا ما دەهەژێنێ.